

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 "
Pe trei luni . . . 6 "

Pentru România şi străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 "

TELEFON N. 226

GAZETA TRANSILVANIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA
ŞI **ADMINISTRAȚIA**
Târgul Inului Nr. 30

INSERATELE
se primesc la administrație. Prețul după tariful și învalul.

Manuscrisele nu se înnapoiază.

Spioni români în Ardeal.

Este o mizerabilă și ticăloasă apucătură a șovinismului maghiar calomniara și batjocorirea poporului român.

E veche aceasta deprindere, foarte veche, din timpurile lui Werböczy și ale Aprobatorilor, poate și de mai înainte. În cărțile aceste și în alte acte legislative din secolii trecuți de câte-ori se face amintire de Valahi, ei sunt timbrați ca cei mai mișei și periculoși oameni, vrednici de-a fi ținuti în opresiune și suferinți în țară numai până când le convine nemeșilor.

Au fost pe acele vremi stări barbare la noi. Cu aceasta își scuză une-ori patrioții infierbântați trecutul rușinos. Așa este. Timpul a fost grozav și barbar, dar barbaria au făcut-o stăpânii nemeși de pe atunci.

S'au sfârșit însă Aprobatele și celelalte legi nevrednice, s'au confundat în noianul uitării. Și după mai multe și puternice șgudui, Ungaria a intrat și ea în șirul statelor moderne. Și multe s'au schimbat, multe lucruri nouă s'au introdus, dar cu puțin folos pentru poporul de rând. Pentru naționalități s'au votat legi în cameră, cum e d. e. Legea de naționalitate, dar aceste au rămas literă moartă. Ca în trecut, așa și în zilele noastre, dar în formă schimbată.

Șovinismul oligarhic de acum, văzând că voim a ne susținea cu toate forțele naționalismul nostru romantic, a introdus de vre-o 4—5 decenii incoace iarăși calomniile și perversiile față de noi. întâiu ne numeau patrioți răi, în cari nu pot avea încredere, apoi epitele calomniatoare s'au sporit uimitor, tot mai severe, tot mai fără scrupule. În adunări publice, în broșuri și în ziarele inspirate de șovinismul nesăbuit am fost atacați și calomniati ca dușmani ai patriei și ai Maghiarilor, ni s'a reproșat că voim să facem stricăciuni Ungariei, s'o vindem. Cu un cuvânt, mulți dintre Români au fost declarați de trădători de patrie fără să se afle, în nenumăratele procese și investigații, ce ni s'au făcut nici o urmă de trădare de patrie sau de dinastie, nu s'a găsit nici un român trădător.

Patrioții de contrabandă, patrioții șoviniști însă merg mai departe în a scorni minciuni, cu scopul de-a compromite întreg neamul românesc. De când noi, Românii de aici am făcut unele progrese politice și culturale și de când România a devenit regat independent, pornirea lor pătimase a luat un impuls și mai puternic. Iar acum, când România a pacificat Orientul și și-a câștigat stima și iubirea tuturor statelor europene, atitudinea lor dușmănoasă s'a poțențat.

Iscodesc fel de fel de scornituri în vorbirele lor, dar mai ales în ziarele fără conștiință, că România e periculoasă pentru Austro-Ungaria, pentru-că voește la timp favorabil se anexeze — Ardealul.

Dar, ca România să poată executa acest plan trebuie să cunoască pământul Ardealului, munții, văile, râurile, străzile, drumurile, orașele și satele, iar aceasta nu se poate face, decât prin un — spionaj. Șoviniștii au ridicat o nouă acuza, o nouă calomnie asupra poporului român. Suntem cu toții spioni, noi, Românii de aici, dar mai ales frații din România. Și în chestia aceasta șovinismul și-a ajuns culmea obrăzniciei. Dacă vre-un bărbat de-ai noștri merge la București, face serviciul de spion, raportând cercurilor competente de acolo lucruri secrete din Ardeal. Dacă vin prin Ardeal bărbați de valoare din România, sunt priviți ca suspecți și mișcărilor și pașii lor sunt urmăriți în taină.

Dar mai mult. După ziarele ungurești infectate de boala șovinismului, România a organizat un întreg sistem de-a pune la cale spionajul. Cităm aci două exemple.

Săptămânile trecute ziarele au descoperit un mare act de spionaj, dirijat din România. O mână nevăzută ademenea pe țărani români din câteva comune ale comitatului Hunedoarei și-i trecea în România, ca muncitori. Dar acolo erau instruiți în „arta“ spionajului și apoi trimiși acasă, încărcați cu bani și însărcinați să pregătească satele de pe Muraș pentru cazul invaziunii armatei române. Totodată aveau să trimită în România diferite știri despre stările de pe acolo.

Adecă, iată pe țărani români din un colț de țară, ca spioni. Șo-

vinismul turbat și cu intenții perverse, după ce ne-a atribuit nepatriotismul, tradarea de patrie, acum ne face și spioni!

Natural, că s'au introdus cercetări în sate, dar nu s'a putut afla nici un spion. Doar s'a constatat atâtă, că din unele sate trec sporadic Români în România și alții se întorc acasă. Aceștia vin cu parale, câștigate cu muncă grea acolo. O știau aceasta denunțanții la ziare, dar s'au folosit de emigrarea unor țărani români în România, unde căutau lucru cinstit, să ne calomnieze ca pe niște oameni, cari sunt în stare să tradeze patria prin spionaj.

Un alt caz de felul acesta se relevă acum. Ziarul șovinist „Pesti Napló“ constată în nrul său de Duminecă, că în Ungaria și mai ales în Ardeal se află o mulțime de spioni români. Aceasta afirmație — zice ziarul — să vedește prin denunțul, ce l-a făcut zilele aceste ministrului de război din Viena un desenator, Josef Tempinsky. Ziarul spune, că desenatorul a fost în România, unde convenind la Braila cu niște ofițeri, ei i-ar fi propus să facă spionaj în Ardeal. El a respins propunerea, dar trecând prin Ploiești ar fi asistat la sosirea unei trupe române de teatru, care venea din Ungaria. Printre actori s'ar fi aflat și doi ofițeri români, cari ar fi făcut spionaj în Ungaria. Tempinsky a venit apoi în Austro-Ungaria, unde a făcut denunțul, iar ministrul de război a ordănit o anchetă în această chestiune.

Astfel e informat propovăduitorul de neadevruri, ziarul „P. Napló“. Cine e acel Tempinsky, ce pond se poate pune pe denunțul lui, și că preste tot s'a făcut un astfel de denunț — nu putem ști. Tot lucrul se pare forțat, o scornitură, o știre fantezistă. Dar aceasta e suficient ca ziarele ungurești să alarmeze lumea, că s'a găsit un nou mijloc la neamul românesc, de a submina statul ungar și a-i pregăti căderea — mijlocul de spionaj. Scopul acestor fel de apucături e a arăta în sus, la Viena și poate până la Berlin, iar în jos opiniei publice ungurești, că Românii sunt un popor rebel, dușman monarhiei și pervers.

Ei nu merită nici un sprijin, și aici în Ungaria nu li se pot acorda drepturi și privilegii, căci ar folosi favorurile spre ruina Ungariei.

Știm noi, că în multe părți nu se va da crezământ acestor calomnii, dar șoviniștii și alți dușmani ai neamului nostru vor folosi, de câte ori li se va da ocazie, această nouă și mărsavă ponegrire și calomnie față de noi.

Patrioți răi, dușmani, trădători de patrie și în zilele noastre — spioni.

Protestăm contra acestor apucături nevrednice și păcătoase și le denunțăm lumii ca nește minciuni grosolane și impertinente, menite a compromite un neam viguros și cu conștiință de demnitate sa. (sm.)

Reforma administrativă.

La ordinea zilei se află și azi reforma administrativă. Eri s'a desbătut, cum am amintit, în două corporațiuni: în „Insoțirea regnicolară a oficialilor comitatensci“ și în comisiunile camerei. În cea dintâiu proiectele au fost supuse unei severe critice, iar în comisiuni să rezolvă proiectele cu repeziune. S'a votat în special proiectul al doilea și eri s'a început dezbaterile proiectului ultim, al treilea.

Raportul comisiunilor se va prezenta camerei probabil Marți, săptămâna viitoare.

Din corpurile legislative române.

În Senat s'a terminat alaltăeri discuția asupra validării mandatelor contestate. S'a cetit apoi răspunsul Senatului la mesajul tronului, care se va lua în dezbateri săptămâna viitoare. Viitoarea ședință a Senatului va fi Luni.

În cameră s'a început astăzi discuția la Mesaj. Intre oratorii opoziționali însoriși la cuvânt sunt deputații: N. Iorga, A. C. Cuza, N. Fleva și C. Mille. Din majoritate s'au înscriși între alții d-nii: C. Stere, T. Frumușanu, N. N. Săveanu, I. C. Saita și Ion Th. Florescu.

În urma svoulului formării unui nou guvern liberal sub presidenția d-lui Emil Costinescu, acesta a ținut să facă în organul oficial „Viitorul“ o declarațiune mai lungă, din care reținem următoarele:

Partidul liberal nu e cu felurite aspirațiuni și ambițiuni contradictorii. El

este unit, disciplinat, merge ca un singur om în toate chestiunile importante, are un șef tânăr și cu mare viitor care pe lângă însușirile lui firești, are și toată autoritatea ce l-o dă un partid strâns unit în jurul său și care-l acordă o încredere nelimitată.

Pe cât timp partidul liberal va fi la putere, nu se poate concepe un alt președinte al consiliului decât Ion I. C. Brătianu.

Szögyény — Marich, președinte al casei magnaților. În cercururile competente din partidul muncii se vorbește cu multă siguranță despre o eventuală schimbare în scaunul prezidențial al casei magnaților. E vorba că actualul președinte al senatului ungar baronul Samull Josika, își va da dimisia din motive sanitare. Pentru ocuparea înaltului post e luat în combinație contele Szögyény — Marich, fostul ambasador la Berlin al Monarhiei și trecut mai dăunăzi la pensie.

Concordatele Serbiei. Rezultate reale ale luptelor, ce se dau în Serbia pentru reorganizarea internă, sunt și concordatele, înfăptuite zilele aceste de guvernul sârbesc. Urmând exemplul României, guvernul sârbesc și-a ținut de datoriună să reguleze definitiv chestia bisericească. Primul pas s'a făcut. Guvernul a ajuns la o înțelegere definitivă cu delegatul patriarhului. Rezultatul acestei înțelegeri a fost deplina sustragere a bisericii sârbești de sub jurisdicțiunea patriarhului ecumenic imprimându-i-se un caracter de autocefalitate.

Deasemenea s'a ajuns la o înțelegere deplină cu delegatul papal. Conform acestei înțelegeri în Serbia se va înființa pentru romano-catolicii din regatul sârb o arhiepiscopie catolică, cu sediul mitropolitan în Belgrad. Acești arhiepiscopi vor aparține două episcopii cu sediile în Prizrend și Ușkub. Mitropolitul romano-catolic va fi dotat de guvernul sârbesc cu o leafă de 16,000 de dinari anual, iar episcopii cu câte 12,000 de dinari.

Conform concordatului papa va numi, iar regete sârb va întări atât pe mitropolit cât și pe cei doi episcopi. Numirea preoților romano-catolici va fi una din atribuțiile de drept ale prelaților respectivi.

Serbia își va numi un reprezentant special pe lângă Vatican.

A. Gerlach.*)

Primii ani de școală ai copilului.

Pe lângă o instrucție bună și naturală raportul dintre educator și elevi ar trebui să fie în primii ani de școală același ca și raportul dintre părinți și copii. În contactul dintre învățător și elevi ar trebui să domnească aceeași notă familiară de intimitate, care ar trebui să ia forme mai precise și mai grave numai mai târziu, deodată cu ivirea unei independențe mai pronunțate la elevi. însă așa departe n'am ajuns încă. Din contră școala de azi își aruncă departe umbrele sale și influințează în modul cel mai nefavorabil și educația din familie. Abstrăgând de faptul, că

* A. Gerlach, unul din cei mai reputeți pedagogi ai Germaniei de azi, e cunoscut între altele și ca un aprig anteluptător al orientului de reformă, care tinde să așeze învățământul primar pe temelii tot nouă. Acest curent de reformă cere, ca scopurile școlii să fie aduse în consonanță cu trebuințele reale ale vieții, iar învățământul să se întemeieze pe facultățile individuale și pe puterea de muncă independentă a elevului (școala activă). Capitoul de mai sus, reproduc în traducere după studiul lui Gerlach apărut în Lipsa sub titlul „Schöne Rechenstunden“, frappează prin nouțate ideilor sale și prin temeinic argumentelor invocate.

se fac acasă cele mai absurde exerciții de slovenire (eștre) și numărare, încă înainte de a fi fost dat copilul la școală, pe deasupra mai căutăm să înfrânăm și să reducem cu toate mijloacele violența naturală a copilului, sub cuvânt, că copilul va merge în curând la școală și astfel trebuie să se obișnuiască de timpuriu cu liniștea și ordinea, ce are să domnească acolo.

Însă așa nu mai merge. Școala în primii ani trebuie să adopte întocmai libertatea nesilită a casei părintești. Aceasta o datorește școala naturii elevilor. Școala are să fie locul, unde copilul trebuie să se simtă și să se afirme ca copil.

Este caracteristic pentru o anumită epocă a evoluției copilului, ba e chiar de cea mai mare importanță pentru dezvoltarea forțelor sale, ca el să-și găsească o plăcere nelăfrănată și nelărmurită în mișcări de tot felul și mai ales într-o mișcare gălăgioasă și veselă, ca el să fie animat de o violență neastâmpărată — ceeace firește omului mare de multeori i se pare de nelințeles și jenant — și în sfârșit ca copilului să-și trăzească prin cap fel de fel de năzdrăvăni și pofta caprițioasă, căroră ușor li se supune și poate că chiar trebuie să li se supună.

O ocupație continuă nu se poate închipui la copil, decât numai dacă constă dintr-o activitate ușoară, care însă la tot cazul trebuie să fie împreu-

nată și cu mișcare. În cazul acesta se poate juca și copilul cu păpușa, poate să bată cercul sau să execute jocuri împreunate cu cântece ore întregi.

Tocmai în mijlocul acestei epoci cade începutul școlii. Și copilul, care de altminterlea e tăcut, numai când e obosit și fizicește, — acum trebuie să stea liniștit ore întregi pe o palmă de loc. Aceasta este o tortură barbară și trebuie să aibă ca urmare vătămarea sănătății. Natural sila aceasta, care leagă pe copii de locul lor, nu este un act arbitrar, ci o necesitate provocată de scopurile instruiții. însă prin ea se prilejește prima revoluțiune și schimbare fără rost în viața copilului și se face prima intrerupere bruscă în dezvoltarea lui firească. Căci până atunci copilul își alegea ocupația liber și după bunul său plac și-și îndeplinea această ocupație potrivit individualității sale. De aceea se alipește el cu toată inima de păpușile sale, și de obiectele din casă, pe cari, înzestrat, cum este, cu fantazia cea mai vie, le poate întrebuința pentru ori și ce joc; tot astfel și de grănjăjoara de nășip sau de pământ, din care își face pâne, cozonac sau tortă și le vinde ca atari, fără să stea măcar un moment la îndoeală, că n'ar fi alevea. Și unde li bate la ochi ceva nou sau necunoscut, întrebă pe mama sa sau pe tatăl său și nu se mai poate sătura de a tot întreba și de a tot asculta.

Și acum vine școala și conturbă fără milă viața acestei mici ființe, care este copilul și care se conduce singură și se desvolă după legile cele mai individuale. Până acum copilul fusese în activitatea sa creator, alcătuitor și plămuitor, fusese o făptură vie, dela care pernea o acțiunea proprie. Acum trebuie să se acomodeze și să imiteze, ceea ce i se arată: acum este un simplu material, care i s'a dat unui funcționar, pentru prelucrare. Ore întregi — gândiți-vă și transpuceți-vă în situația lui! — are să silabizeze: i-n, in; o-i, oi; n, o, i, noi; are să numere și să socotească: 1+1=2, 2+1=3, 3+1=4 etc.

Nimic nu e așa de trist și nu caracterizează mai bine necesitatea reformei sistemului actual de învățământ, ca tocmai uniformitatea lui în toate clasele, așa dară la indivizii cei mai deosebiți între sine. Fie clasa primă, fie clasa ultimă: aceeași liniște! Fie clasa primă, fie ultima: aceeași imagină-zinare mecanică a unei materii, care e tratată, — pentrucă așa cere pianul de învățământ, ca să se tracteze. Ceea ce în clasele ultime, unde elevii tot sunt mai robuști, mai rezistenți și mai dezvoltăți sufletește, se mai poate cumva justifica și scuza, — în primele clase este o adevărată crimă în contra copilului. Convingerea mea neștrămutată este, că primele luni, ba deja chiar și primele săptămâni de școală au o influință extraordinal de stricăcioasă asupra elevilor.

Durere, viața din școală formează o ruptură atât de bruscă și completă în viața de până atunci a copilului. Transiția se resimte mai tare sau mai slab, după cum au fost obiceiurile din casa părintească și după cum raportul dintre copil și părinți a fost mai mult sau mai puțin cordial, și de altă parte după cum regimul din școală e mai mult sau mai puțin riguros. însă o ruptură se face la tot cazul. Intr-o bună dimineață libertatea în dezvoltarea copilului se poticnește brusc și e înlocuită cu o silă lipsită de ori și ce rost.

Că aversiunii copilului față de școală nu i se dă expresie într-o formă mai intensivă, decât cum e în realitate, explicarea trebuie căutăată în câteva momente exterioare. Ceea ce îl impresionează înainte de toate pe copil și-i lulanțuește cu totul curiositatea, este evenimentul cel nou, inaugurat totdeauna cu un fel de pompă și ceremonial, precum și mediul schimbat dintr'odată.

Apoi i-se acordă și micului copil un fel de demnitate și importanță, de care își dă și el seama, acum, când trebuie să meargă și el mai întâi la școală cu tăblița și ghiozdanul, alături cu copilul mai mărișor.

Din val vârtejurii tovarășilor de joc ușor se desprind și se asociază în pauze spirituale înrudite, ceea ce atârță și satisfacă instinctul de sociabilitate al copilului. Mai pe sus de toate însă

este un șef tânăr și cu mare viitor care pe lângă însușirile lui firești, are și toată autoritatea ce l-o dă un partid strâns unit în jurul său și care-l acordă o încredere nelimitată.

Pe cât timp partidul liberal va fi la putere, nu se poate concepe un alt președinte al consiliului decât Ion I. C. Brătianu.

Szögyény — Marich, președinte al casei magnaților. În cercururile competente din partidul muncii se vorbește cu multă siguranță despre o eventuală schimbare în scaunul prezidențial al casei magnaților. E vorba că actualul președinte al senatului ungar baronul Samull Josika, își va da dimisia din motive sanitare. Pentru ocuparea înaltului post e luat în combinație contele Szögyény — Marich, fostul ambasador la Berlin al Monarhiei și trecut mai dăunăzi la pensie.

Albania în flacări.

Situația desolată a prințului. Tradare și anarhie pretutindeni.

Cea mai nimerită caracterizare a halului, în care a ajuns Albania, ne-o dă reprezentantul Albaniei la Viena...

„Albania se află într-o situație deplorabilă. Ea a fost mai întâi jefuită de greci, turci și sârbi, iar acum se luptă Albaniezii între ei...

Europa a hotărât să salveze poziția principelui și acum vede că Albania a ajuns o soartă tragică și că țara e în flăcări.

O spun din nou astăzi, ca să mă audă întreaga Europă: dacă Europa a hotărât ca să facă capabilă de viață Albania și ca să salveze poziția principelui, ea trebuie să ia măsuri ca să delatere pericolul actual și să nu pună speranțele ei exclusive în bărbatu a căror patriotism lasă de dorit și cari nu sunt capabili ca să ia luptă cu toate nevoile acestei țări nenorocite.”

Că reprezentantul Albaniei nu exagerează deloc situația deplorabilă a patriei sale ne-o dovedesc în deajuns toate știrile ce ne sosesc din Albania.

Cea mai mare speranță a pus o principie în prințul mirdit Prenk Bib Doda, care a fost lăsat prizonier de răsculați după ce oamenii săi au fost bătuți și resfrăți.

Principele a contat numai pe sprințul mirdișilor și deoarece prințul lor a fost făcut prizonier, nu mai poate conta pe ei și se naște întrebarea dacă principele va dispune de destulă tărle spre a se menține pe tronul unei țări aproape în întregime mohamedană.

Acum lese însă la iveală un nou amănunt, care trebuie să fie și mai deprimător pentru principele Wilhelm. Prenk Bib Doda a fost pus în libertate de răsculați după ce și-a dat cuvântul de onoare, că nu va mai lupta în contra lor.

Dacă faptul acesta se adevărește, atunci ne găsim în fața unei conjurații patente în contra domnitorului Albaniei. Aceasta rezultă și din faptul, că soldații malisori, cari se află în ser-

viciul principelui, au fost prinși aruncând armele în fața răsculaților.

Tradat de oamenii săi și lipsit de ajutor efectiv al Puterilor mari — iată situația principelui Wilhelm, despre care cu drept cuvânt esclămă reprezentantul Albaniei la Viena, că e deplorabilă și tragică.

»Pesti Hirlep« și... Mangra. Inferând atitudinea servilă a câtorva membrii din consistoriul din Oradea-Mare față de vicariul-agent a lui Tiszsa am afirmat, că până și opinia publică maghiară e sătulă de tragicomediile înscenate de nefericitul călugăr.

Politica Bulgariilor. Vorbind de conflictul greco-turc oficiosul bulgar «Wolja» ține să facă următoarele mărturisiri cu privire la atitudinea Bulgariilor în diferendele din Balcani:

«Independent de convingerea noastră adăncă, că diferendul greco-turc se va tranșa paacific, este necesar a se afirma precis punctul nostru de vedere că Bulgaria nu se gândește astăzi decât la propășirea ei paacifică internă și la restaurarea forțelor naționale atinse simțitor prin lungile războaie purtate.

Abdicarea temporară a regelui Petru dela tronul Sârbiei este socotită chiar și în unele cercuri sârbești de o abdicare formală. Proclamația prin care regele Petru ordonă, ca atâtea vreme cât va dura cura sa să domnească în numele său principele moștenitor, este contrasemnata de toți ministrii și a produs la Belgrad mare nedumerire fiind primul caz, că principele moștenitor este învestit cu puteri regale.

În cercurile autorizate din Londra se vorbea de mult, că una din cele două dinastii sârbești din cele două țări locuite de sârbi este de prisos și că dinastia Karageorgievic era desemnată ca unica dinastie pentru ambele țări.

scrie și socoti, ar trebui luate și aceste materii în programul școlii. Clădirea școlii ar trebui cu totul altminterlea întocmită, decât celelalte școli mai mari.

În anul al treilea apoi poate fi transformat acest învățământ de tranziție și de caracter familiar, acomodându-se întru toate sistemului de învățământ de până acum.

Teama, că prin aceste schimbări s'ar modifica scopul școlii, n'o găsește de loc justificat. Eu cel puțin ori și când aş preferi mai mult să fiu conducătorul în școală al unei clase astfel dresate în libertate, decât al unei serii de elevi paralizați în dezvoltarea lor prin mistuirea inoportună a forțelor lor sufletești.

Trad. de N. S.

nu provoacă nici o bucurie, căci se poate foarte ușor să aducă noul complicațiuni.

Regele Petru care are acum vârsta de 70 de ani, s'a născut la Belgrad la 29 Iunie 1844 și a fost proclamat rege al Serbiei la 2 Iunie 1903, după stingerea familiei Obrenovici.

Prințul moștenitor Alexandru, care îi va urma la tron, e născut la Cetinje la 4 Decembrie 1888.

În semnul păcii. Din Petersburg se anunță: Președintele Dumel a cetit o telegramă a țarului către primul ministru, prin care își exprimă mulțumirea pentru votul patriotic dat de Dumă, prin care credite au fost votate pentru îmbunătățirea apărării naționale.

Din Atena se comunică: Este sigur, că guvernul grec a cumpărat 6 noi contratorpiloare și 4 submarine. Cele două vase americane cumpărate, vor sosi în Grecia în 40 de zile și vor primi ca nume: Regele Gheorghe și Regina Olga.

Consiliul pentru apărarea țării din Tokio a hotărât să urce numărul corpurilor de armată la 25 și să mai comande 8 dreadnoughturi și chuirasate.

Pilotarea aeroplanelor „Vlaicu III”

București 25 Iunie n. 1914

Am ținut ca publicul românesc să fie informat exact despre toate momentele însemnate din încercările ce s'au făcut întru salvarea operii neuitatului inginer-aviator român.

S'a arătat la timp că din cele patru aeroplane de model nou, tip militar, »Vlaicu III«, ce erau în construcție când acea nenorocire a răpus pe Vlaicu, e pe deplin terminat primul, anume cel comandat de ministrul de războiu.

Problema aceasta a punerii la punct fiind de importanță hotărâtoare pentru soarta lăsbământului intelectual al genialului inventator, ea ne-a preocupat deosebit de mult, nu numai pe noi, cei ce am supravegheat lucrările, ci și pe toți cei ce s'au interesat, tot mereu și cu drag, de viitorul operii postume a lui Vlaicu și pentru a căror informare scriem acestea.

Nimeni afară de Vlaicu n'a sburat vre-odată pe un aeroplan Vlaicu. El nu putea da voie la nimeni să-i încerce aeroplanul, cât timp dansul nu avea și alt aparat, de rezervă. »Când va fi al III-lea gata, puteți învăța toți pe II — zicea Vlaicu.

Deci, experimentările de punere la punct și de pilotare vor avea să înceapă elementar, cu toate precauțiunile ce se impun indispensabile.

Nu odată am fost întrebat de persoane ce aveau un aer foarte neliniștit pe tema aceasta: »Fi-va oare cineva ca să încerce aeroplanul cel nou? S'au găsit unii cari să creadă că ar fi bine să se aducă pentru încercări un străin oarecare, pentru ori ce caz... Meschină idee, trivială și cu desăvârșire falsă.

Adevărul este că de la început de când s'a ținut că se va construi un aeroplan Vlaicu III, toți piloții noștri, de la Băneasa și de la Cotroceni, s'au declarat fără doar și poate, fără condiție, dispuși de a pilota aparatul cel nou, mărturisind în același timp că considera acest act ca o onoare pentru sine și ca o vrednică probă de profundă pietate față de memoria marelui camarad dispărut.

Această nobilă atitudine demnă de un corp de ofițeri de elită, îi onorează pe admirabilii piloți ai armatei române în modul cel mai distinct.

Natural, a trebuit să avem aprobarea autorităților militare. Ministerul de războiu mi-a dat-o cu cea bună-voință necondiționată și nelimitată pe care cu adăncă satisfacție mărturisesc că am găsit-o aci, atât la d-l general Hârjeu, cât și la actualul ministru de războiu, d-l Ion I. C. Brătianu și la secretarul său general, d-l general Iliescu, (asemenea ca și la celelalte autorități) de câte-ori am avut a interveni pentru opera lui Vlaicu.

Monoplanul Vlaicu III s-a construit și se va încerca și preda la școala de aviație dela Cotroceni. Cum însă directorul și pilotul-șef al acestei școli, d-l căpitan Andrei Popovici a binevoit a urmări dela început și tot timpul (fiind d-sa fără întrerupere la Cotroceni) cu deosebită dragoste și cu mult interes

mersul lucrărilor de construcție și cum d-sa, — al cărui elogiu ca ofițer disting pentru a-l putea face — este și prin experiența sa bazată și prin temperamentul său deosebit de indicat, anunțăm că d-l căpitan Andrei Popovici a fost rugat de noi a pune la punct aeroplanul Vlaicu III, ceea ce d-sa a primit cu toată dragostea și cu tot devotamentul de soldat conștiincios, camarad nobil și bun român.

Cum va fi favorabil timpul se vor și începe încercările și dacă nu ne persecută soarta, opera lui Vlaicu poate fi considerată de acum ca salvată.

Prof. C. Nedelcu.

Din despărțămintele „Asociației”

Activitatea Despărțământului Beclean.

Poporul românesc în cea mai mare parte fiind analfabet, numai prin prelegeri populare, ținute în cadrul „Astei” se poate cultiva mai cu succes. Prelegerile populare, bine pregătite cu subiecte din viața de toate zilele a poporului nostru, au cea mai mare influență la dezvoltarea dorului — nestâns încă — de-a progresa în cele culturale și economice; precum și de a ambiționa chiar și pe cei ce știu ceti și scrie la o muncă mai rodnică, ba chiar și la ținerea cursurilor de a instrua pe cei analfabeți.

Mai mult să impune ținerea prelegerilor populare în ținuturile, unde lipsește școala noastră românească — și durere, de aceste ținuturi avem foarte multe. Pentru a se putea paraliza lipsa școlii în ținuturile românești, se recere o activitate serioasă în ținerea de prelegeri, de cătră despărțămintele Astei, fiindcă numai în cadrul acestei instituții mai putem face ceva pentru cultivarea poporului nostru dornic de a înainta și a ținea pași cu lumea mare.

Despărțământul Beclean al Astei ținând cont de datorințele impuse de statutele și regulamentele ei, dar mai presus de toate — în urma zelului neobosit ce-l are directorul acestui despărțământ Dr. Iulian Chitul, medic în Beclean — voină a intra în mai de aproape atingere cu masele poporului, pentru înalțarea culturală și economică a acestuia, ca și până acum așa și în primul cvartal al anului 1914 a ținut în timp relativ scurt și pe vremea grea de iarnă 102 prelegeri populare în următoarele 23 de comune:

Tîrlisua, Borleasa, Spermezeu, Șita, Diug, Curtuluș, Căianul mic, Dobric, Vișag, Mogosmort, Coclu, Chintelnic, Chirașești, Șirioara, Figa, Rusal de Jos, Dișua, Peatra, Cicucristur, Sosarm, Ciuză, Arpaștea și Măluțiu, în cari au preles următorii domni: Dr. Iulian Chitul, dir. despărțământului, ținând 17 prelegeri, Dr. Ioan Moldovan, avocat, ținând 9 prelegeri, Dr. Ioan Prodan, avocat, ținând 32 prelegeri, Gregoriu Micula, contabil, ținând 22 prelegeri, Ioan Cărcu, inv. pens., ținând 3 prelegeri, Dr. Octaviu Pavlea, avocat, ținând 1 prelegere, Pompeli Făgărășan, preot și dir. de bancă, ținând 4 prelegeri, Valeriu Șeulean, contabil, ținând 4 prelegeri, Iulian Chitta, preot, ținând 2 prelegeri, Teodor Cotuțiu, protopop, ținând 4 prelegeri, Petru Chirtoș, inv., ținând 2 prelegeri, Ilie Blaga, preot, ținând 1 prelegere, Ioan Nagy, preot, ținând 1 prelegere.

Aceste prelegeri din partea economilor noștri au fost bine cercetate, dar mai vârtos în comunele, unde preoțimea — fiind la culmea chemării ei — a conlucrat la realizarea scopului urmărit de «Asociație», așa că le-au ascultat dela 3500—4000 de indivizi, bărbăți, femei și copii mai mari. Subiectul acestor prelegeri au fost cele mai practice și potrivite teme pentru poporul nostru țărănesc, din cari s'au însușit o mulțime de învățături. S'a tratat despre: Asociațiune în general, Programul agenților Asociațiunei. Cum să ne apărăm în contra boalelor lpicioase, Oficiul, întâiul ajutor la răniri și frânturi de oase. Deprinderi rele la poporul nostru, Asigurări. Cultivarea pământului, Contamația, Posesiunea în general și conturbarea în posesiune. Testament, Cambii, Meserii, Tovărășii, Prăsirea vitelor, Cum să-și întocmească economul român afacerele, ca să lucre cu folos. Pomării, Grădinării, Gunoirea pământului, Lăptărit, Industrie, Comerțul, Cartea funduară etc.

Din cele espuse până aci se poate vedea interesul nobil, ce-l are și îl devoață acest despărțământ pentru promovarea scopului Asociațiunei, iar pe viitor s-a pus ca problemă a sa: continuarea prelegerilor populare tot cu același zel ca și până acum spre binele și folosul poporului nostru.

N numai astfel muncind putem a-

junge la rezultatul dorit și numai așa putem avea cu timpul o pătură de economi cu cunoștință de carte și cu economii bine întocmite, ceea ce va aduce cu sine și înflorirea bunăstării poporului românesc.

Mic.

Vizita dela Constanța și presa italiană. Intrevederea dela Constanța scrie ziarul »Vita«, se-a deschis deodată ochii asupra importanței ce au câștigat-o în politica internațională popoarele balcanice.

Ziarul »Popolo Romano« vorbind de demersul făcut de ambasadorul rus la Constantinopol și de dl Manu ministrul țării pe lângă Sublima Poartă în chestia Dardanelor pe timpul de războiu, scrie că dacă în această chestiune interesele Rusiei se potriveșcu cele românești, nu e mai puțin adevărat că libertatea comerțială a strămoșilor conștitue o binefacere internațională.

Ziarul »Secolo XIX« vorbind de vizita dela Constanța, o salută ca o cheazăie de pace într'un moment în care Europa parcă e cuprinsă de florile războinice, cu toate că pe tărâmul politicei internaționale nu se zărește nici o mare chestiune care ar putea să îndreptățească aceste temeri.

Pe valea Prahovei.

— Escursiunea Internatului Orfelinat din Brașov. —

— Fine —

Dela Breaza am luat-o pe jos pe frumoasa șosea ce duce în serpentine pe frumoasa vale a Prahovei până la Câmpina. Trecurăm de castelul Iuliei Hașdeu, când am întâlnit în drum pe dl Vas. Filip, originar din Săcele care aflând că suntem din aceeași parte a Ardealului, ne-a primit cu mare bucurie, conducându-ne până la sondele societății »Steaua Română».

De oarece din cauza timpului înaintat nu mai puteam ajunge trenul cu care plănuisem să ne reîntoarcom, d-l primar al Câmpinei adv. Dem. I. Ștefănescu, care este și președintele Ligei culturale secția Câmpina, aflând despre sosirea unei școli de fete dela Brașov, numai decât a dispus să se caute camere la hotel pentru găzduirea noastră.

O mulțime de alți domni, cari locuiau în apropierea hotelului s'au oferit să găzduiască o parte din eleve, în caz că nu s'ar găsi loc de ajuns la hotel. Am rămas uimite de atâtea ospitalitate și de interesul deosebit manifestat față de noi, mai ales că nici prin minte nu ne trecea să fim de cineva primite, neaunțând pe nimeni despre sosirea noastră.

După masă, tot d-nul primar împreună cu d-nul ajutor de primar Miron Prandra și alți domni conșilieri comunali, d-nul inginer Oteteșanu, d-nul V. I.

ȘTIRI.

— 13 Iunie 1914.

Ședința secțiunilor științifice-literare ale Asociațiunii.

Conform §-ului 17 din Regulamentul general al secțiunilor științifice-literare ale Asociațiunii, membrii secțiunilor sunt convocați pe ziua de 14 Iunie n. a. c. la orele 10 a. m. la ședința plenară ordinară, care se va ține în sala festivă a Muzeului Asociațiunii (Sibiu, strada Șaguna Nr. 6) cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea ședinței plenare. 2. Raportul secretarului literar către ședința plenară. 3. Stabilirea ordinii lucrărilor. După amlazi ședințele singuraticelor secții.

In ziua de 1 Iulie — după cum anunță Biroul Asociațiunii se va aranja în sala festivă a Muzeului Asociațiunii o serbare comemorativă din prilejul împlinirii a 25 de ani dela moartea poetului Eminescu. Programul acestei serbări se va publica mai târziu.

La cererea mai multor membri ai secțiilor, după ședința plenară, în 16, 17 și 18 Iunie n. se vor face excursii la Săliște, Rășinar, Avrig și în România prin Turnu-Roșu, vizitând mânăstirile Cozia, Horez și Curtea de Argeș. Membrii secțiilor, cari doresc să participe la aceste excursii, sunt rugați a se anunța până în 5 Iulie n. la biroul Asociațiunii. Pentru a putea trece în România se cere un document justificativ dela primăria comunei, pe baza căruia se vor libera certificatele de trecere din partea poliției de graniță. Cheltuielile de călătorie vor fi cam 50-60 cor. Definitiv se vor fixa după ce va ști numărul excursiștilor.

Decât Român, mai bine Jidan. Ni se scrie din *Satlung* (Săcele), că acolo a fost alegere de medic comunal, în 7 Iunie. Până acum au mai fost trei alegeri, dar cei aleși, informați fiind despre stările anormale din comună, nu și-au ocupat postul. Acum au fost trei candidați: Dr. Valer Negriță din Bran, care a competat la post numai după mari stăruințe, apoi un Ungur și un Jidan. Acești doi din urmă nu știu românește. Înainte de alegere părintele *Zenovie Popovici* a arătat în o vorbire mai lungă că mai potrivit la acest post este dl. Dr. Negriță. Dar înzadar, căci s'a dat lozina de mai sus între membrii unguri și la votare a fost ales jidanul Dr. Harnik Jerő, pe motivul că de prezent nu are post.

Durere, că între cei ce au votat pentru Harnik, a fost și un român, ne-gustur bine situat, *George Dragoș*, care a mai făcut lucruri analoage. Pentru ce? De altcum contra actului alegerii s'a dat apel.

In alimentarea soldaților — după cum anunță ziarul *»Zeit«* — se va introduce o inovație. În locul cunoscutului „supă de răntaș” și a cafelei negre, ce se da soldaților dimineața e vorba că — mai ales în garnizoanele unde laptele e mai ieftin — să se dea în viitor lapte sau cafea cu lapte. Se fac tot odată și încercări cu conserve de lapte, cari — după cum se anunță — au dat rezultate multumitoare. Acest proiect pentru înlocuirea supei cu lapte s-a discutat în ultima sesiune a delegațiunilor, iar comandamentul militar caută să-l pună cât mai curând în practică.

Reuniunea femeilor române sălăgense își va ține a XXXIII-a adunare generală ordinară în Sîmleu, în 12 Iulie st. n. (ziua de sf. Petru și Pavel) a. c. înainte de amiază la 10^{1/2}, oare în biserică gr. cat. Intre punctele la ordinea zilei e și alegerea unei prezidente, viceprezidente și casiere pe timp de doi ani.

Rugăm cu insistență membrii reuniunii și invităm cu drag pe toți aceia, cari se interesează de cauzele noastre obștești, să participe la această adunare.

Șimleu, 24 Iunie st. n. 1914. — Văd Emilia Papp născ. Marcus prezidentă, Vasile Câmpan, secretar.

NB. În ziua adunării dimineața la 9 oare misă solemnă, răspunsurile le va da corul teologilor din Gherla. Seara concertul corului teologilor și tombola ce o aranjează Reuniunea femeilor române sălăgense pentru sporirea fondului reuniunii.

Gunoșii. Lucia Popescu și Dr. Ștefan Tămășdan medic își vor celebra cununția Duminică în 28 Iunie st. n. în biserică gr. or. română din Făgăraș.

Furtanii pusitiloare. Asupra Dobrițului și împrejurimilor lui a bătuit alaltaeri o puternică furtună împreună cu rupere de nori și grindină. Mai multe case dela periferia orașului au ajuns sub apă, ba unele s-au și prăbușit. Trăznetul a lovit într-o sură de câmp, în care se adăpostiseră contra ploii mai mulți lucrători, dintre cari 4 înși au suferit grave arsuri. În oraș de asemenea au fost lovite de trăznet mai multe case.

O uriașă rupere de nori a avut loc alaltaeri și asupra Devei, unde trăznetul s-a descărcat asupra mai multor case și a stricat linia telefonică și telegrafică.

— În Sarvas a fost ucis de trăznet țărânul Paul Grejus și mai multe case au suferit stricăciuni în urma descărcării scântei electrice.

Știri la fel șosec și din Bosnia, unde apele au pricuit mari pagube.

— Din Friedrichshafen se anunță, că în urma puternicului uragan care a bătut alaltaeri asupra lacului Boden, vre-o 25-30 de pescari și-au găsit moartea în valurile lacului. Până acum au fost aruncate de valuri, la țarm, 10 cadavre.

Inmormântarea victimelor dela Fischamend. Alaltaeri a avut loc inmormântarea, în cimiterul central din Viena, a celor două victime ale catastrofei de aviație de lângă Fischamend. Erau de față generalul Paar, aghiotant general, reprezentantul împăratului, Arhiducele Petru Ferdinand, ministrul președinte, ministrul de război, primarul orașului etc. În timpul ceremoniei 20 piloți din din cei cari iau parte la concursul internațional dela Aspern, au făcut evoluțiuni în aeroplane, purtând drupele de doliu deasupra cimitirului.

In jurul invenției lui Ulivi. E cunoscută descoperirea inginerului italian Ulivi, cu ajutorul căreia se pot face să explodeze, dela mare distanță, materiile explozive. Un rus cu numele Rabinson, cearcă să smulgă cununa de glorie pe care Ulivi și-o câștigase în urma invenției sale, susținând anume că dănsul descoperise această minune în aținea ingineaului italian. Pe când era încă în cursul războiului ruso-japonez — spune acest Rabinson — dănsul comunicase guvernului Varșoviei că are o invenție cu ajutorul căreia toată armata japoneză ar putea fi nimicată. Nu l'a dat însă creadământ, ba a fost pus sub supravegherea poliției de temeră că ar fi un anarhist. Și-a încercat apoi norocul la ministerul de război, dar nici aici n'a avut succes. În sfârșit, acum, după ce zările au trâmbitat în lung și lat numele și succesele inginerului italian Ulivi, ministrul de război rus și-a îndreptat atenția asupra lui Rabinson și de un timp — după cum se anunță din Petersburg — se fac, din încredințarea ministrului de război, în continu experiențe cu invenția care mai înainte nu era luată în seamă. Rezultatele se țin în secret; iar la vară se vor face experiențe, pe apele finice, în fața țării.

Aviație. Se anunță din Berlin că aviatorul Basser, a bătut un nou record de durată, sburând fără întrerupere peste 18 ore.

— Un alt aviator Landmann despre a cărui soarte nu se știu timp de mai multe ore nimic, a aterizat, la Liegnitz, după în sbor de 17 ore și jumătate.

Din Schwerin se anunță că aviatorii militari Kolbe și Ruff au căzut cu aeroplanul. Cel dintâi a murit, iar al doilea s'a ales cu grave răni, în urma cărora nu se crede că va scăpa cu viață.

Sentințele de moarte în Rusia. O revistă germană publică, după marele ziar rusești, o interesantă statistică a sentințelor de moarte în imperiul ruseesc. Dela anul 1905 până la 1910 s'au adus 7101 sentințe de moarte, dintre cari au fost executate 4449; iar dela 1910 până la 1912, în decurs de doi ani, tribunalele rusești au adus 692 sentințe de moarte, dintre cari s'au executat 189. Cu ocazia ultimei răcoale cele mai multe sentințe de moarte au fost executate în provinciile de lângă Marea-baltică iar în timpul din urmă fruntea statisticii o ține Caucazul. Din cele 692 de sentințe din cei doi ani, 198 au fost aduse în cauze politice, 397 pentru furturi și incendieri iar 97 pentru omoruri și alte crime.

»Epidemia de sinucidere« printre fetele Indiei. De câteva săptămâni bătute o adevărată epidemie de sinucidere printre fetele din India. Inceputul acestei serii l-a făcut o tânără fată din Bengală anume Suehalata. E obicei pe acolo că părinții fiicălor de înșurat cer un preț — cum ar fi zestrea pe la noi — cam mare dela părintii mireșii. Dacă candidatul de înșurătoare a terminat școala, acest preț se urchă la 10.000 rupia (15.000 cor.) iar, în general, prețul unui înșurător e stabilit la 3000 rupia. Aceasta e cauza care o determinase pe Suehalata să-și răpună viața. Căci părinții ei neavând suma necesară ca să-și poată mărita fata, erau hotărâți să-și amaneze toate proprietățile de dragul ginerelui pe care aveau să-l cumpere.

Prin un gest, — în cazul acesta intra-devăr eroic — Suehalata și-a salvat părinții de sarcina ce-i apăsa prin măritășii ei. Și-a turnat petrolu pe haine și și-a dat foc. Moartea eroică a ei a stărnit o vile impresie în întreaga țară, dar mai ales în cerul fetelor de măritat a provocat minuni. Urmarea a fost că o mulțime de fete tinere au

urmat exemplul Suehalatei, iar printre elevele de școală cazul se discută cu deosebită predilecție, promițând toate că vor face la fel atunci când va trebui să se mărite. Același epidemie a luat de altfel proporții și între văduve, cari în India au parte deo soarte foarte tristă, și după cât se pare ea se va estinde tot mai mult.

S-a îngropat de viu. Un caz, unic în felul său, se amănă din Roma: Acum două săptămâni fusese petrecută la locul de vecinică odihnă o femeie din Porto D'Anzio, mama anteprenorului de zidri Ciolfi. După înmormântare, fiul ei dispăruse fără să se știe ceva despre dănsul. A fost căutat în toate părțile dar în zadar. În cele din urmă toți s-au împăcat cu gândul că Ciolfi va fi căzut victima vreunei crime, până când alaltaeri s'a descoperit misterul dispariției. Mireasa lui, o fată frumoasă și bogată, s-a prezentat alaltaeri la poliție, unde a declarat că peste noapte avusese un vis grozav: și-a văzut mirele ei alătura de sicriul mamei sale, în cripta familiară. Plângând și frângându-și mâinile, fata a început să roage pe comisariul de poliție ca să deschidă mormântul, până când acesta a rămas înduplecat de rugămintile ei. S-a ordonat deschiderea cripei și — minune — visul miresei se adevărase: Ciolfi zăcea mort pe fundul cripei între sicriile mamei și tatălul său. După înmormântarea mamei sale nonorocitul anteprenor rămăsese în criptă, unde după ce și-a făcut perință din balton, s-a așezat între sicrii cu fața în sus și cu mâinile încrucișate pe piept și-a așteptat în liniște moartea. Murise cu un suris pe buze.

Știri mărunte. Serviciul maritim român a cumpărat un nou vas comercial „Avântul”, cu un tonaj de 1000 tone, construit în Rusia. Măne pleacă la Petersburg echipajul acestui vas spre a-1 aduce la Constanța.

— Ziarul »Tibuna« din Roma așă din Taranto că submarinele »Nereide« și »Nautilus« au executat foarte importante experiențe cu o nouă puternică uneltă de război, inventată de un ofițer al marinei italiene.

Aviz amatorilor de fotografie. Aparat de fotografie pentru salon și voiaj recunoscute ca escelente, aparate moment portative neintrecute precum și toate articolele necesare la fotografie, se capătă la firma, A. Moll k. u. k. Hof-lieferant, Wien la Tuchlauben 9. Manufactura fotografică fondată 1854. La cerere se trimite catalog ilustrat cu prețuri.

Cugetări.

O paradoxă.

Unele paradoxe sunt mai adevărate decât părerile opuse lor. Astfel este cea următoare. Cea mai mare durere a omului care (înțeleg a majorității omenimei), este că el plere, și lumea în care a trăit îl rămâne. Adevărul e tocmai din contră: lumea lui plere, și el, adevărat esența sau fondul ființei sale rămâne. Credința despre nemurirea sufletului nu este fără temeiul și fără înțeles; numai trebuie înțelesă după metafizica științei, iar nu după cea simbolică a poporului.

Lumea materială, care o putem cunoaște cu ajutorul celor șapte simțuri din afară, așa cum o vedem este în cea mai mare parte o creațiune a simțurilor și inteligenței noastre. Prin urmare, când acestea încetează în moarte, cum încetează în fiecare noapte în somn, ca niște funcțiuni ale sistemului nervos, care repauzează în somn, atunci dispere și lumea materială a noastră. Rămâne însă puterea primitivă, din care s'a născut și a cărei vie manifestare sunt simțurile și inteligența.

Această putere își sculptează tipul și caracterul său în ființa speciei sau a neamului, care prin tradițiune fiziologică trece dela o generațiune la alta, și fără care asistența indivizilor ar fi cu neputință. Acest tip al puterii de viață este legătura talnică dintre individ și neamul său.

Din Brașov și Țara-Barsei.

Do două eleve distinse. Astăzi au făcut examenul de pe cl. III reală la școala noastră reală din loc, obținând nota generală foarte bine, elevele-privatiste d-șoarele Alma Pop, fiica regretatului advocat lugojan Dr Isidor Pop, și d-șoara Valeria Branisco, fiica directorului ziarului »Drapelul« Dr V. Branisco.

Felicitările noastre!

Elevei seminarului din Galați la Brașov. Micrulari au vizitat orașul nostru P. C. S. Arhimandritul Pulu din Galați cu elevii seminarului de acolo al cărui director este. A fost însoțit de 2 profesori; Dr. Rădulescu și Constantinescu și de 55 elevi seminarști.

Printre altele au vizitat în oraș, gimnaziul, Eliserică Sf. Nicolae, internatul care a lipsit foarte mult prin întocmirea lui corăspunzătoare ca și prin curățenia ce a găsit-o, apoi au mers la mormântul bardului național „Andrei Mureșianu» unde corul seminarștilor Gălățeni au dat într'un mod pătrunzător expresie admirației pentru cântărețul redemptărilor noastre. Totodată P. C. S. Arhimandritul Pulu a vizitat și pe d-na Mureșianu soția, care a fost foarte plăcut atinsă de delicata atenție făcută persoanei sale și de entuziasmul exprimat bărbatului ei.

Oaspeții au fost însoțiți de d-nul profesor Dr. C. Papuc, care i-a condus la gară, de unde cu acceleratul de 2:30 s'au reținors prin Predeal acea, deosebit de încântați pentru cele văzute aici și în Sinaia, mai ales că cel mai mulți din elevi erau dela șes.

Coresp.

Reprezentanța orășenească va ține adunare generală extraordinară în sala de ședințe din Casa Sfatului, Marti în 30 Iunie 1914. la 3 oare p. m. și eventual în zilele următoare. La Ordinea zilei: Propunere în chestia înființării unei uzine electrice și asupra scoaterii din valoare a conluisului reprezentanței orășenești, luat în această cauză, la 7 Nov. 1911 sub Nr. curent 394-911.

ULTIME ȘTIRI.

Atena, 26 Iunie. Nota Porții către Puteri se compune din patru părți. În partea întâia, Poarta face cunoscut Puterilor că a primit o notă amenințătoare din partea Greciei. În a doua parte accentuează că emigrațiunea grecilor din Asia Mică nu este decât o repercușiune a persecuțiilor locuitorilor musulmani din Macedonia. În a treia parte, Poarta constată la greci că vrea să-i provoace pe turci, ca să-i încurce într'un războiu. În partea finală Poarta atrage atențiunea Puterilor asupra faptului că Turcia nu poate să se încurce acum într'un război, care ar însemna împărțirea ei.

London, 26 Iunie. Guvernul grecesc a adresat o notă Puterilor, prin care declară că e mulțumit de măsurile luate de ministrul de interne al Turciei în regiunile agitate prin amigrarea grecilor. Aceste măsuri vor fi puse în aplicare sub controlul marilor Puteri. Totodată guvernul grec aprobă că între cele două state să se facă schimbul proprietăților locuitorilor emigrați.

Roma, 26 Iunie. Știri sosite în cursul nopții din Albania confirmă prinderea lui Prenk Bib Doda. La Durazzo domnește o mare panică deoarece s'a zvonit că 16 mii de răsculați înaintea dela nord, sud și din Albania centrală în contra orașului. Intre mohamedani și principe este exclusă orice împăcare. Faptul acesta este confirmat și de ziarul italian „Corriere d'Italia”. Principele de Udine a vizitat eri spitalele din Durazzo, unde a fost prezintat principesei Sofia, care îngrijește pe răniți.

Roma, 26 Iunie. Răsculații, în număr de 16,000 se concentrează în jurul orașului Durazzo. Câțiva șefi rebeli vor să ocupe pas cu pas întreaga Albanie și apoi să detroneze pe principele de Wied. Numai avantgarda lui Bib Doda a fost împăpștiată. Grosul este împresurat în Durazzo. După luarea Beratului și fuga garnizoanei există temere că va cădea și Valona. Rebelii au o numeroasă cavalerie. Tratativele cu rebelii n'au ajuns până acum la nici un rezultat.

Petersburg 26 Iunie. Transmiterea puterii regale a Serbiei în mâinile principelui moștenitor e considerată aici ca preludiul urcării definitive a acestuia pe tronul Serbiei, căci în armată [domnește mare nemulțumire față de rege, care a favorizat pe civili au ocazia ultimei crize. Principele moștenitor stă sub absoluta influență a ministrului Rusiei, Hartwig, ale cărui sfaturi sunt de altfel întru toate urmate și de ministrul Președinte Passici.

Proprietar: Tip. A. Mureșianu: Bror'sce & Comp Redactor responsabil: Ioan Brota.

Săidac, corespondentul ziarului »Universul«, d-l Băcilă contabil ș. a. au fotografiat grupul excursioniștelor. În graba mea ne-au suit apoi în trăsuri, și am pornit spre gară. Trenul însă, cu toate că așteptat după noi 10 minute mai mult ca de obicei plecase; a trebuit deci să ne reînțarcem.

Am auzit, după amiază la școala de băieți, unde este director d-nul A. Scripcă, la un examen de adulți cl. III. Instrucții de d-na M. Scripcă. Ne-a plăcut mult acest examen și am admirat curățenia, ordinea ce domnia în toate salele școliei, nu mai puțin ne-a plăcut marea îngrijire, cu care erau toți păreții împodobiiți: tablouri frumoase și instructive, cari te îndeamnă la muncă și te fac să iubesti cultura și neamul tău.

Ca să ne procure și altă distracție domnișii amintii mai sus au dispus să se aranjeze la cinematograful din sala Bulevard. o reprezentație cu un program demn de o școală. Pe la 4 oare li s'a dat fetelor iarăși câte-o gustare.

Ne-am despărțit apoi în cântece și urale și cu ochii împălăjenii de lacrimile bucuriei și al' recunoștințelor. Fiecare dintre noi vom purta în sufletul nostru amintiri ce nu se vor șterge în toată viața, despre înasufățirea, patriotismul, ospitalitatea și veselă manifestată de surorile și frații noștri din România pentru noi.

Încodată le adresăm tuturor mulțumirile noastre sincere și li asigurăm, că munca noastră multilaterală am reînșurat-o cu noi puteri și bucurie, căci dela ei, locuitorii de pe frumoasa și bogata vale a Prahovei, am auz și noi vole bună și înșufățire.

Scrisoare din America.

Boxistul D. Argăsală.

Dintr'o scrisoare mai lungă pe care a primit-o eri un membru al redacției noastre din orașul Dawson (Mexico) dela d-l D. Argăsală, apreciatul champion în sportul boxului și al trântei americane, reținem următoarele rânduri:

„Înainte de toate vă mulțumesc că a-ți publicat amănuntele trimise de mine despre lupta pe care am avut-o cu ursul Brown. Aici avem acum călduri foarte mari. În câteva zile au murit 11 oameni. Din cauza aceasta s'au întrerupt de ocazdată luptele de box amânându-se până spre toamnă. Ultima mea luptă de box mai mare am avut-o în 12 Aprilie cu gigantul american William Ginkins. În vederea căreia am fost timp de câteva săptămâni în California unde m-am antrenat. Am avut norocul să-l bat în 35 minute luptându-ne 11^{1/2} ronduri.

Dela lupta aceasta Vă trimit mănușile cu cari l-am bătut pe Ginkins și așa câte-o dată după prânz trageți-le în mâni în redacție și faceți câte-va ronduri. N'aveți nici o teamă, când vă loviți peste gură sau nas. Nu-i nimic, căci și eu mi iau destule și tot nu mă las, căci boxul e sănătos și mai precie decât duelul.

De box vă puteți folosi foarte mult în viață. Zilele trecute de pildă m'a oprit în drum un om de-al presidentului Huerta, care precum știți a provocat războiul cu America și creșând că-s american, voia să mă umle. Dar l-am repezit o lovitură sub făcl, numai una, de a căzut pe spate ca mort. Știu că mă va ține minte cât va trăi. Când a auzit, că cu cine a avut de lucru a venit a trela și la mine și s'a rugat de ertare...

Am de gând să mai stau pe-aici 1-2 ani până mi-oi câștiga atata, ca să pot trăi în linaște. Voi veni apoi la Brașov și voi ține cursuri de box și trântă cu studenții și tinerii noștri, ca să ne oțelim pentru luptele, cari ne așteaptă.

Am cetit cu plăcere despre concursul dela Oraștie și mă bucur mult, că s'au trezit și ai noștri și că încep să vadă ce importanță mare are boxul, trânta și alte sporturi în viața unui popor care vrea să trăiască și să fie respectat. Îi salut pe toți tinerii noștri și dacă vreau să-mi ceară vre-un sfat în ale sportului le dau aici adresa pe numele american, sau care sunt cunoscut aici: Emil Damenek Nord-America Dawson, N. Mex. Box 139.

Vă salut etc.

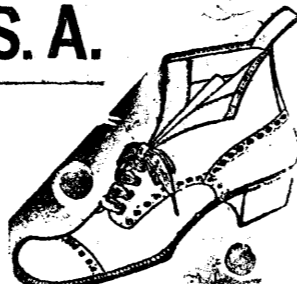
Marca conducătoare a industriei de ghete formează indiscutabil

GHETE TURUL

Turul fabrică de ghete S. A.

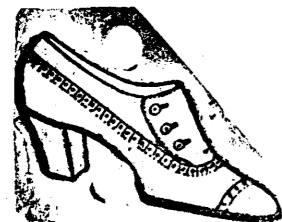
Cea mai mare fabrică din Monarhie.

Nr. 259 Chevreau ghete cu şnur. K. 10—
Nr. 287 Chevreau Goodyear. K. 13-50.
Nr. 6095 Chevreau Goodyear I-ma calitate. K. 16—

Nr. 92 Box, Ghete cu şnur. K. 10.50
Nr. 80 1/2 Chevreau. K. 11.—
Nr. 6095 Box, stil american. K. 13.—
Nr. 110 Chevreau Gădănar I-ma calitate. K. 16—

DEPOSIT:
BRAŞOV,
STRADA PORȚII Nr. 8.

Nr. 405 K. Chevreau cu nasturi. K. 9.—
Nr. 498 Chevreau Goodyear. K. 11-50
Nr. 418 Chevreau Goodyear. K. 14—

Nr. 349 Cu nasturi Chevreau. K. 11.—
Nr. 346 Cafeniu Chevreau Goodyear. 12.—
Nr. 363 Chevreau Goodyear cusute. 14.50
Nr. 1555 Laca. K. 16-50

Nr. 408 Chevreau cu şnur. K. 9.—
Nr. 401 Chevreau Goodyear. K. 12.—
Nr. 428 Cafeniu Chevreau Goodyear cusute. K. 13

Deschiderea Chioscului Bellevue.

Am onoarea a aduce la cunoştinţa On. public, că am deschis pe promenadă

Chioscul Bellevue.

Reviste interne și externe, Musica oferă On. oaspeții distracție, devenind loc de întâlnire al publicului distins.

Totodată ofer On. public care se plimbă, beuturi răcoritoare: sirup de smenură Limonadă, lapte, cafea etc. cu prețuri moderate.

In deosebi atrag atențiunea publicului asupra înghețate de diferite soiuri. Cafeana cu lapte împreună cu unt și miere costă 40 fileri.

Asigurăm un serviciu prompt și cu atențiune mă rog de sprijinul On. public.

cu toată stima
PAUL HORGA.

La prea înalta împuternicire a Maj. Sale Apost. e. și re. g.

A 30-a LOTERIE de Stat c. și r.

pentru scoțari de binefaceri miștate
Loteria aceasta conține 21.146 câștiguri în bani gata în suma totală de 625.000 C.

Câștigul principal 200.000 coroane.

Tragerea urmează în Viena în 2 Iulie. 1914. Un los costă 4 cor.

Losuri se capătă la secțiile loterilor de stat în Viena III. Vorder Zollamtstrasse 5. Colectanții de loterie, Trafici, la oficiile de dare, poște telegraf și căferate, zarafii etc. Planuri pentru cumpărători gratis.

Direcția c. r. a loteriei.

4-10 Secția loteriei de bine-facere.

Avis.

Pentru apărător (scut) pneumatic pentru automobile, motoare și velocipede, Sanie cu mecanism de a o mână cu piciorul. Mecanism de apărare pentru căi ferate și tramvai pentru ori ce fel de accidente.

Mașină de bucătărie care cu acelaș combustibil se și iluminează aducând o economie de 50%. Am patente.

Caut un tovarăș căruia să le vând, sau să le predau cu licență.

Informații mai de aproape se pot lua dela

M. Schromm, mehanic,

Brașovul-vechi Strada Lungă Nr. 27.

9-50

Baile minerale vindecătoare din Előpatak.

Cu apă care conține Radium în cantitate mare, Acid carbonic natural au efect deosebit contra boalelor de stomac, rinich, ud, mișcă, ficat, și splină, goldină, reumatism, constipație, precum și contra boalelor cari se desvoltă din nervozitate. Cura cu renumita apă de beut Előpatak, urmată după ordinațiunea medicală, împreună cu băi reci și calde, masaj, gimnastică svedică, trau dietetic dă rezultate foarte favorabile. Sezonul băilor dela 15 Mai până la 15 Septembrie. Stațiune de cale ferată Feldioară (Földvár) și Sepsis Sz. György cu comunicație ieftină de trăsuri. Locuințe și întreținere ieftine și elegante. Pentru sezonul prim din 15 Mai până în 15 Iunie și al doilea dela 20 August până în 15 Septembrie se plătește numai jumătate din taxa pentru cura și muzică Locuința cu 50%, întreținere mult mai ieftină. Apa minerală Előpatak ocupă primul rang între apele minerale alcaline ce conține alcool de fier se folosește și ca doftorie de casă și e foarte plăcută amestecată cu vin sau cu beutură răcoritoare. În streinătate precum și în țară să consumă angal mai mult ca un milion de sticle. Locul de trimetere Előpatak și în cele mai multe orașe și case de comerț en gros.

La dorință se trimite și prospecte franco.

Direcțiunea.

Văpsitul cel mai bun și ieftin este să văpșeți singur cu văpseli și lacuri bune că durează mai mult, esteriorul e mai frumos Gospodina n'are supărare și nici perdere de vreme.

LACURI PENTRU MOBILE LACURI PENTRU PODELE LACURI EMAIL ALBE ȘI CU CĂLORI.

Probate de mulți ani, foarte durabile, se capătă numai

la 8-46

Jul. Teutsch Magazin de Droguerie
Fondată la anul 1890.
TELEFON Nr. 196.

Prafurile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă se-care cutie este provăzută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai corbioase la stomac și pânțec, în contra oareșilor și a crelei la stomac constipațiunile cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemoroizilor și a celor mai diferite boale femesești a luat acest medicament de casă o răspândire ce crește meru de mai multe decenii încoace. — Prețul unei cutii originale sigilate Corone 2 — Falsificațiile se vor urmări de cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare alui Moll.

e ritabil numai dacă se-oare it. că este provăzute marca de scudire și cu plumbul lui A. Moll Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine necesată ca un remediul popular cu deosebire alină dureri de goldină și reumatism și a altor urmări de reoală.

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 2—

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metoda cel mai nou, pentru cult varea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucată cor. 1.50

Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provăzută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben.

c. și reg. furnisor al urții imperiale.

— Comande din provinciă se efectuează Zilnic prin poșta.

La deposite să se ceară anumit preparatele provăzute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

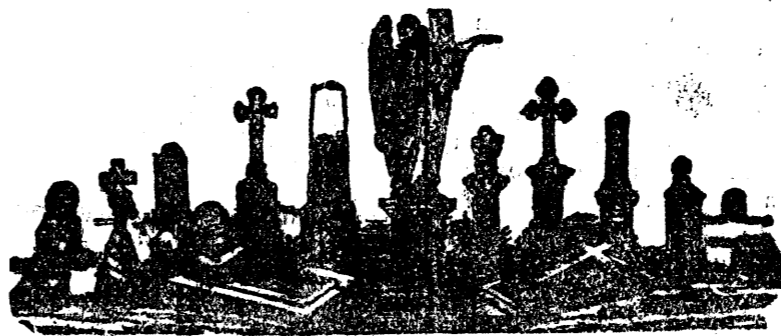
Deposit în Brașov: Carl Schmidt, farmacist. 54-44

Albert Klingensphor

măestru pietrar,

Mediaș.

Filiale: SIBIU, 3 Eichenstr. Nr. 5. BRAȘOV, Str. Gărei Nr. 35.

Mare deposit de monumente pentru morminte, din piatră, de nisip, Trachyt, Marmoră, Granit, Senit și Labrador, cu prețuri ieftine. — Lucrări de zidire se execută iute și ieftin, — Schițe și prețuri stau la dispoziție. — 8-20

Magazin de mărfuri!

BRAȘOV, Târgu grăului 3.

Novități! Stofe moderne în toate felurile. Draperii artistice, garnituri, stofe pentru mobile și caveruri de cănașe.

Albituri pentru Dame și bărbați, bluse.

Mare deposit de Linoleum

1-50

Din partea vicecomitei comitatului Brassó.

Nr. 6900/914.

CONCURS.

La magistratul orașului liber regesc Brassó e de ocupat postul de prim-fiscal orașenesc îndreptățit la pensie.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

Leafă fundamentală anuală 4600 cor. bani de curtel 1200 cor. cinci adause la salariu din cinci în cinci ani câte 300 cor. și de două ori redierea salarului fundamental totdeauna cu câte 400 cor. totdeauna diu patru'n patru ani:

Calificațiunea recerută pentru fiscal e prvăzută în § 4 al Art. de Lege I. din 1883. Cap. VIII. Afară de aceasta concurentul mai trebuie să dovedească — cu atestat medical — că e deplin sănătos,

Cel ales are a se supune dispozițiunilor cuprinses în statutul organizator orașenesc și cu deosebire în §-lui 93 din statutul organizator orașenesc, în care pracsă privată este strict oprită.

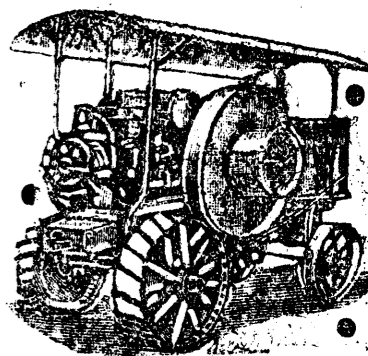
Rugările provăzute cu timbru de 1 cor. sunt a se trimite la mine până la 11 Ielie a. c. st. n.; rugările întârziate și ne instruate după lege nu, se vor lua în considerare.

Brassó. în 24 Iunie 1914.

August Jekelius.

vicecomite.

Cele mai bune și sigure

Motore de imblătit care merg de sine Spărgători de piatră care merg de sine 7-10

Ferestre și mașini de crepat Motore cu benzină, gaz și ulei. Instalatiile de meară.

Pluguri cu motoare, care se pot folosi și la imblătit și cărat povară.

Se pot cumpăra dela:

Keliner și Schanzer

BUDAPEST, Kálmán-utca 3. Ne rugăm de informații serioase

De vânzare.

Edificiile ce se află pe locurile ce le-a fost luat în arandă Fabrica de zahăr dela oraș lângă biserica românească din Stupini, pe Livadea vițelilor și Livadea teilor și anuma:

Casa de locuit pentru servitori și lucrători, magazine, grajduri, etc.

Vânzarea se face parțial sau în total pentru demolare. Obiectele se pot lua în vedere în fiecare zi.

Informații la administrația economică în Stupina lui Trauschenfels sau.

Direcția Fabricii ung. a Industriei de zahăr Soc. pe acții Bodfalu.

AVIS.

Aduc la cunoștința On. public, din cauza desfacerei prăvăliei vând mașinile de cusut, bicicletele, precum și părți constitutive, cu prețuri foarte scăzute.

Se capătă și toate instrumentele pentru reparaturi din atelierul meu.

Cu toată stima 1-20

Mihael Mooser

BRAȘOV, Strada Porții Nr. 39.

Anunțuri

primește Administrațiunea Gazetei Transilvaniei cu prețurile cele mai MODERATE.